

tilslutning til, at der indføres adgangsbegrænsning ved lægeuddannelsen fra 1976, og et flertal af medlemmerne af undervisningsudvalget gav tilslutning til, at undervisningsministeren arbejdede videre med spørgsmålet om en samlet dimensionering af tilgangen til de videregående uddannelser i overensstemmelse med en skitse til retningslinier for den fortsatte planlægning, som blev udarbejdet på mødet.

Det blev således aftalt, at undervisningsministeren inden for en samlet tilgangsramme på maksimalt 20.000 studerende skulle fastlægge optagelseskapaciteten ved de enkelte uddannelsesområder og uddannelser efter samråd med undervisningsudvalget. Det blev endvidere pålagt undervisningsministeren — forinden der indføres adgangsbegrænsning ved en uddannelse — at forelægge en redegørelse for folketingets undervisningsudvalg om søgning, arbejdsmarkedsvurderinger, kapacitetsforhold og adgangsbegrænsningsmetoder.

Med skrivelse af 1. april 1976 fremsendte undervisningsministeren i overensstemmelse hermed til folketingets undervisningsudvalg et notat om dimensioneringen af de længerevarende videregående uddannelser med henblik på indførelse af en generel adgangsregulering fra 1977 ved disse uddannelser. Som bilag til notatet var vedlagt detaljerede noter om fastlæggelsen af optagelseskapaciteten ved de enkelte uddannelsesområder, der, som udvalget havde ønsket det, indeholdt redegørelser for søgning, arbejdsmarkedsvurderinger og kapacitetsforhold. Endvidere fik udvalget til orientering en redegørelse for udformningen af adgangsbegrænsningsmetoderne i forbindelse med den tidligere vedtagne adgangsregulering ved lægeuddannelsen fra 1976.

Dette materiale blev herefter drøftet på et møde i folketingets undervisningsudvalg den 13. april 1976. Under dette møde blev der imidlertid ikke fra udvalgets side taget klar stilling til principperne for gennemførelsen af en generel adgangsregulering samt de forudsætninger, som må opfyldes i forbindelse med en sådan beslutning. Der er desuden rejst tvivl om det politisk hensigtsmæssige i, at spørgsmålet alene blev behandlet i undervisningsudvalget, og den juridiske hjemmel til indførelse af en generel adgangsbegrænsning.

En generel adgangsbegrænsning er af så principiel rækkevidde, at der må være en helt klar politisk stillingtagen til spørgsmålet og forudsætningerne for beslutningen. Der har endvidere været så megen debat omkring dette spørgsmål, at såvel de uddannelsessøgende som institutionerne har krav på en afklaring snarest.

Det er samtidig regeringens opfattelse, at der ikke må kunne rejses tvivl om den lovmæssige hjemmel til en eventuel indførelse af generel adgangsregulering ved de videregående uddannelser.

Regeringen har derfor besluttet at søge disse spørgsmål afklaret ved fremsættelse af forslag til lov om adgangsregulering ved videregående uddannelser.

Hjemmelen til indførelse af adgangsbegrænsning for de uddannelser, der henhører under lov nr. 362 af 13. juni 1973 om styrelse af højere uddannelsesinstitutioner, findes i lovens § 2, stk. 3, jfr. for studenter vedkommende § 8 i lov om gymnasieskoler og studenterkursus, som ændret ved lov nr. 291 af 9. juni 1971. For så vidt angår specielt studenter ret til indskrivning ved universiteter blev der i forbindelse med folketingets behandling af ændringsforslaget til § 8 i gymnasieskoleloven imidlertid — uanset § 8's generelle ordlyd — i fremsættelsestalen og i udvalgsbetænkningen anført forskellige forbehold med hensyn til, hvorledes bestemmelsen tænkes anvendt. Medens der således formelt vil være lovmæssig hjemmel til umiddelbart at indføre adgangsbegrænsning for studenter, HF'ere og andre ved de højere læreanstalter og for HF'ere og andre, bortset fra studenter, ved universiteterne, så ville man næppe uden videre kunne indføre adgangsbegrænsning af mere generel karakter for studenter ved universiteterne.

De forudsætninger for anvendelsen af § 8, som er omtalt i forarbejderne, bortfalder med vedtagelsen af dette lovforslag, jfr. § 1, og nævnte § 8, der henviser til de „derom gældende regler“, må herefter forstås efter sin ordlyd.

Da den omtalte totaldimensionering af tilgangen også skal omfatte tilgangen til videregående, offentlige og private uddannelsesinstitutioner, som ikke er omfattet af loven om styrelse af højere uddannelsesinstitutioner, søges der med dette lovforslag udtrykkelig hjemmel til også at regulere tilgangen til disse institutioner. Hertil kommer, at folketingets ombudsmand, i anledning af en konkret klagesag fra et privat seminarium i forbindelse med ministeriets tidligere beslutning om at begrænse optagelsen af lærerstuderende under hensyn til det forventede behov for folkeskolelærere, har udtalt, at han ikke fandt tilstrækkeligt grundlag for at kritisere ministeriets afgørelse, men på den anden side henstillet til ministeriets overvejelse „at søge en lovgivningsmæssig afklaring af spørgsmålet tilvejebragt“.

Der er derfor i lovforslagets §§ 2 og 4 medtaget bestemmelser, hvorved der tilvejebringes udtrykkelig lovmæssig hjemmel til at regulere optagelsen til såvel offentlige som private uddannelsesinsti-